

DEKLARACIJA KONFERENCIJE

"AKTUELNA PITANJA UPRAVLJANJA SEIZMIČKIM RIZIKOM U CRNOJ GORI I OKRUŽENJU"

Stalna seizmička aktivnost koja se odvija sa promjenljivim intenzitetom ukazuje na permanentnu zemljotresnu opasnost kojoj je izložena cjelokupna teritorija Crne Gore kao dio veoma trusnog balkanskog i mediteranskog regiona. U skorašnje vrijeme to je najdrastičnije pokazao razorni zemljotres u Crnoj Gori od 15. aprila 1979. godine.

Uprkos značajnim iskustvima i poukama stečenim nakon ovog zemljotresa, danas je evidentna nebriga o smanjenju seizmičkog rizika u našoj zemlji. Nedostatak konzistentne nacionalne politike u ovoj oblasti potvrđuje se kroz institucionalnu i legislativnu (ne)organizovanost kao i kroz tekuću praksu i odnose prema osnovnim aspektima i faktorima smanjenja seizmičkog rizika.

Ocjenjujući postojeće stanje na ovom području krajnje zabrinjavajućim, učesnici Konferencije ukazuju na neodložnu potrebu preduzimanja odgovarajućih dugoročnih mjera za efektivno organizovanje i smanjenje seizmičkog rizika u našoj zemlji i regionu.

Uz neposrednu promociju i naučno-stručnu verifikaciju savremenog koncepta u definisanju i izgradnji integralne strategije Republike Crne Gore za adekvatno upravljanje seizmičkim rizikom, učesnici ove Konferencije zdušno pozivaju sve relevantne institucije: Vladu Republike Crne Gore i njene organe, nadležne organe lokalne samouprave kao i druge subjekte profesionalno vezane za zemljotresno inženjerstvo na utvrđivanje konzistentne nacionalne politike i strateškog nacionalnog programa prioriternih akcija i zadataka za smanjenje rizika od zemljotresa i drugih prirodnih katastrofa i tehnoloških hazarda, uz njihovo dosljedno i djelotvorno sprovođenje.

U kontekstu institucionalnog i legislativnog organizovanja za oblast ublažavanja i kontrole seizmičkog rizika kao prioritet izdvaja se osnivanje posebne agencije za zaštitu od zemljotresa i drugih prirodnih katastrofa i tehnoloških hazarda, bilo kao upravne Vlade institucije, bilo kao regionalnog (međunarodnog) istraživačkog i planerskog centra. Takođe, daje se puna podrška institucionalizovanju i jačanju državne funkcije u oblasti prostornog planiranja i urbanizma, kroz koju bi se, pored

realizacije osnovnih zadataka iz matične djelatnosti, uspostavio cjelovit sistem informacija i upravljanja seizmičkim rizikom kroz prostorno i urbanističko planiranje, komplementarnog i kompatibilnog sa djelokrugom rada buduće agencije za zaštitu od zemljotresa.

S obzirom na fenomenologiju zemljotresa kao i na potencijalne posljedice njegovog razornog dejstva, nameće se potreba obnove i intenziviranja regionalne saradnje na ovom polju, zasnovane na sopstvenim iskustvima i na savremenim konceptima i intencijama projekata Evropske unije, kao što su DPPI (Inicijativa Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu: Disaster Preparedness and Prevention Initiative), Program EUROCODE za inovaciju i harmonizaciju tehničkih propisa za projektovanje i izgradnju objekata, odgovarajući projekti iz okvira programa tehničke pomoći UNDP - UNDAF (UN Development Assistance Framework for S&CG), Program USAID, Program GTZ, kao i drugi programi i projekti od specifičnog interesa, zasnovani na multilateralnoj i bilateralnoj osnovi, posebno sa zemljama iz bližeg okruženja.

Kao preduslov za implementaciju i izgradnju adekvatne strategije za upravljanje rizikom, istaknute aspekte i faktore opšte seizmičke sigurnosti i upravljanja seizmičkim rizikom treba na adekvatan način ugraditi u odgovarajuću zakonsku i tehničku regulativu, koja se odnosi na izgradnju objekata i infrastrukturnih sistema, planiranje i uređenje prostora, zaštitu životne sredine, kao i onu koja se odnosi na ostale komplementarne oblasti – civilnu zaštitu i druge oblike obezbjeđenja održivog razvoja.

Realizacija nacionalnog programa treba, pored navedenog, da obuhvata i razvijanje djelotvorne kampanje za rehabilitaciju ukupne javne i društvene svijesti o činjenici da je naša država trajno upućena na tzv. "život sa zemljotresom". Konsekventno, edukacija građana, posebno mlađe populacije kroz školske programe, o nužnosti primjerenog organizovanja i ponašanja u skladu sa zahtjevima i pravilima bezbjedne zaštite ljudi i dobara predstavlja permanentan zadatak.

U vezi sa koncipiranjem i izgradnjom odgovarajuće strategije zasnovane na integralnom pristupu, ocjenjuje se da rezultati ove Konferencije predstavljaju značajan doprinos jednom takvom poduhvatu.

S obzirom na objektivno moguću neizvjesnost u pogledu trajanja procedure oko razmatranja i realizacije datih inicijativa, a imajući u vidu i tekući proces reforme nacionalnog zakonodavstva, čini se razumnim da se putem odgovarajuće kompetentne radne grupe (*ad hoc* formirane od strane relevantnih Vladinih institucija) u što skorijem roku priđe izradi odgovarajućeg projektnog dokumenta, čime bi se bliže definisali uslovi i zadaci za realizaciju nacionalne strategije za smanjenje rizika od zemljotresa i drugih prirodnih katastrofa i tehnoloških hazarda.

Podgorica, 15. aprila 2004. godine